

REFERAT FRÅN S-V-MP-SEMINARIUM "STÄLLS DET HÖGRE KRAV PÅ KVINNOR MED MAKT?" PÅ ABF STOCKHOLM – INTERNATIONELLA KVINNODAGEN 2010.

PANEL 1

Claes Borgström, Jämställdhetspolitisk talesperson S, Carina Lundberg-Markow, Folksam, Bengt Westerberg, f.d. vice statsminister och jämställdhetsminister, Ingrid Burman, ordförande Handikappförbunden. Moderator: Moa Elf Karlén.

Bengt Westerberg: Manliga normer råder i samhället vilket stoppar många kvinnor från att nå chefspositioner. För de kvinnor som trots allt bryter igenom hindren råder samma villkor som för män. Däremot har kvinnor fler krav i hemmet och familjelivet som de måste kombinera med yrkeskraven. En jämn könsfördelning är viktig för att olika perspektiv ska slå igenom. En ensam kvinna på en topposition kan aldrig representera hela kvinnligheten, även om hon kan göra skillnad genom att bryta gamla normer.

Claes Borgström: Vägen till makt är mycket längre och svårare för kvinnor. När kvinnor väl har makt granskas de hårdare än män och deras misstag förstoras upp. Kvinnor tvingas också att anpassa sig till den manliga normen. En jämn könsfördelning är viktig, men även i grupper med jämn fördelning av kvinnor och män råder manliga normer och ideal. Företag med jämn könsfördelning har bättre produktivitet.

Ingrid Burman: Kvinnor är de som bryter normen och särbehandlas. Man lyssnar mer på en man även när han säger samma sak som en kvinna. Som kvinna är det viktigt att inse att man är en isbrytare och att ha sitt eget nätverk för att nå framgång. Generellt sett fattar män snabbare beslut än kvinnor, men förankringsprocessen blir i gengäld längre för män. Kvinnor diskuterar mer innan beslutet fattas och får därmed en kortare genomföringsprocess. Resultatet är att män ses som mer beslutspotenta fast genomförandet i de båda fallen tar lika lång tid.

Carina Lundberg-Markow: Kvinnor både känner att de måste och måste faktiskt prestera mer än män för att nå lika långt. Eftersom kraven på t.ex. erfarenhet och utbildning är högre för kvinnor sliter fler kvinnor än män ut sig. När kvinnor befinner sig i minoritet anammar de gruppens ideal och möjligheterna att ta tillvara de kvinnliga idealen går därmed förlorade. På grund av detta spelar kvantiteten av kvinnor roll och det behövs fler kvinnor på maktpositioner. Det ställs större krav på kvinnor att visa lojalitet med företaget än för män. Därför är det inte ovanligt att kvinnor på höga positioner är gifta eller släkt med en man i ledningen.

Har politiken gått före på jämställdhetsområdet?

Bengt Westerberg: Införandet av varannan damernas är ett exempel på att politiken faktiskt gått före andra områden, t.ex. näringslivet, när det gäller jämställdhet. Inte heller i den privata sfären har personer följt efter politikernas jämställdhetstänk. Det behövdes t.ex. lagstiftning om pappamånader för att öka uttaget av pappadagar.

Claes Borgström: Varför följer inte näringslivet efter? Politiker måste skapa verklig valfrihet när den formella valfriheten inte fungerar, vilket det ojämna uttaget av föräldradagar är ett exempel på. Lagstiftning är ett viktigt redskap i detta arbete.

Kvotering till bolagsstyrelser?

Claes Borgström: Det är lätt att få jämställda styrelser om man verkligen vill. Det handlar bara om att bestämma sig och genomföra det. Det är uppenbart att företagen inte vill och därför måste det lagstiftas om kvotering.

RUT-avdrag

Ingrid Burman: RUT-avdraget är ingen kvinnoreform. Debatten om att kvinnor ska köpa sig fria från hushållsarbetet för att hinna med karriären är snedvriden. Var finns männen i hushållsarbetet?

Praktiska tips för att kvinnor ska få makt

Bengt Westerberg: Jämställdheten börjar i hemmet, därför är en individualiserad föräldraförsäkring en viktig start och en symbolfråga.

Claes Borgström: Man vet själv vad man måste göra för att få jämställdhet i sin familj och sitt arbete. Alla måste börja med sig själva och män måste träda fram och ta sitt ansvar.

Ingrid Burman: Individualisera föräldraförsäkringen. Kvotera till bolagsstyrelser. Inför fler mentorsprogram för kvinnor.

Carina Lundberg-Markow: Kvotering kan vara ett redskap, men det räcker inte.

PANEL 2

Mona Sahlin (S), Lars Ohly (V), Peter Eriksson (MP). Moderator: Moa Elf Karlén.

Ställs det högre krav på kvinnor med makt?

Partiföreträdarna var överens om att kraven på kvinnor är högre och även annorlunda. Det kan vara svårt att se dessa krav eftersom kvinnor ofta osynliggörs. Ett exempel är att kvinnor på maktpositioner oftast tilltalas vid förnamn medan männen endast tilltalas med efternamn. Detta förlöjligar och förminskar kvinnors ställning.

Hur ser kvinnornas villkor ut i den politiska sfären jämfört med t.ex. näringslivet?

Peter Eriksson (MP): Politiken går före i jämställdhetsarbetet. Debatten som pågår just nu tyder på en märklig attityd inom näringslivet.

Mona Sahlin (S): Förutsättningarna för kvinnor i politiken förändrades mycket, men först ett tag efter att varannan damernas hade införts. Jämställdhetsfrågorna måste dock fortfarande få större plats och bli lika betydande som klassfrågorna. Vid maktskifte 2010 kommer kvotering att införas såväl i regeringen som i bolagsstyrelser.

Lars Ohly (V): Vänsterpartiet vill utforma kvoteringen så att kravet är minst 50 procent kvinnor och inte 50 procent kvinnor och 50 procent män. Eftersom kvinnor idag är underrepresenterade gör det inget om detta medför att vissa styrelser får en majoritet av kvinnor.

Konsekvenser av högerregeringens politik

Peter Eriksson (MP): Den nuvarande regeringen är den första någonsin som tagit steg bakåt i jämställdhetsarbetet. Inkomstklifftorna mellan kvinnor och män har ökat med över 12 000 kronor per år. Vårdnadsbidraget är en bidragande orsak till detta. Mäns våld mot kvinnor är en fråga som dagens regering bortprioriterar och som måste lyftas av en rödgrön regering.

Mona Sahlin (S): Den moderatledda regeringen har instiftat en individualisering av jämställdhetsarbetet. Detta har lett till att det är upp till var och en att se till att kvinnlig frihet uppnås.

Lars Ohly (V): Skattelättnaderna sker för de allra rikaste i samhället och tar från välfärden, vilket i första hand drabbar kvinnor.

Föräldraförsäkringen – kan en rödgrön överenskommelse uppnås?

De tre partiföreträdarna var överens om att en radikal förändring av dagens föräldraförsäkring behövs. De rödgröna vill ha en tredelning av föräldraförsäkringen. Vänsterpartiets Lars Ohly poängterade dock att en tredelning av föräldraförsäkringen är ett bra första steg men att det inte räcker. På lång sikt behövs en helt individualiserad föräldraförsäkring.

Rätten till heltid genom lagstiftning?

Lars Ohly (V): Kvinnodominerade yrken tenderar att vara utformade som deltidsarbete medan mansdominerade yrken i regel är utformade som heltidsarbete. Det finns ingen anledning till detta och här har facken stor möjlighet att påverka. Rätt till heltid måste ske avtalsvägen.

Peter Eriksson (MP): De delade tider som finns inom äldreomsorgen idag är inte acceptabla. Vi måste se över hur det ser ut i kommunerna.

Mona Sahlin (S): Många rödgröna kommuner har inte heller lyckats uppnå rätten till heltid men det finns några bra exempel, t.ex. Nynäshamn och Kristianstad. En rödgrön regering måste även ta bort den förändring som borgarna har gjort i a-kassan som innebär att deltidsarbetslösa inte får stämpla lika länge som heltidsarbetslösa. Detta är inte acceptabelt, det ska vara lika rättigheter för heltidsarbetslösa som deltidsarbetslösa.

Framtida visioner kring offentlig sektor?

Lars Ohly (V): De rödgröna har en helt annan syn på offentlig sektor än högerpartierna. Vi tror att alla tjänar på jämlikhet och jämställdhet och därför ska detta vara något som offentlig sektor verkar för.

Mona Sahlin (S): Utgångspunkten ska vara ”av var och en efter förmåga och åt var och en efter behov”. För att uppnå detta måste vissa reformer som högerregeringen gjort avskaffas, t.ex. vårdval och gräddfiler i vårdköerna. En annan viktig utmaning för framtiden är arbetsmiljöfrågorna: hur gör vi för att fler ska orka, vilja och kunna arbeta längre? Barnomsorg på obekvämt arbetstid är ytterligare en jämställdhetsreform som måste förbättras och utvidgas.

Peter Eriksson (MP): Det är viktigt att klargöra hur skillnaderna i offentlig sektor blir beroende på rödgrönt eller borgerligt styre. Regeringen har redan gjort stora nerskärningar och försämringar i offentlig sektor, men detta är bara början.